

5. ADVIES OVER DE NORMEN INZAKE DE CONTROLE VAN FUSIE EN SPLITSINGSVERRICHTINGEN VAN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

D.8/09/95

Voorwoord

De normen die in ontwerp aan de Hoge Raad voor het Bedrijfsrevisoraat en voor de Accountancy worden voorgelegd, hebben betrekking op de controle van de fusie- en splitsingsverrichtingen van handelsvennootschappen bedoeld in de afdelingen VIII bis en VIII ter van de vennootschappenwet. Ze zijn het resultaat van werkzaamheden die werden uitgevoerd door een commissie samengesteld uit leden van het Instituut der Accountants en het Instituut der Bedrijfsrevisoren en zijn toepasselijk op de leden van zowel het ene Instituut als het andere die beide met dat soort verrichtingen worden geconfronteerd.

Commentaar :

Titel. In de Franse titel wordt het woord «norm» in het enkelvoud gebruikt (in de Nederlandse versie in het meervoud), terwijl in de tekst soms het meervoud (bv. 1.1., 1.1.5. en 3.1.2.) en soms het enkelvoud (bv. 1.1.2.) wordt gebruikt. Overigens zou een bondig plan van de normen de raadpleging ervan vergemakkelijken.

1.1.2. De Hoge Raad is de mening toegedaan dat in dit punt de vraag moet worden gesteld of er bij een splitsing waartoe beslist wordt met eenparigheid een verslag vereist is van een bedrijfsrevisor over de inbreng in natura. Immers, al betreft het in de eerste plaats de normen inzake controle van inbreng en quasi-inbreng, dan moet worden vastgesteld dat daarin geen gewag gemaakt van dit nog steeds controversiële vraagstuk waarover het Instituut der Bedrijfsrevisoren nochtans een zeer duidelijk standpunt heeft ingenomen in het Informatiebulletin van december 1993. Het tweede lid zou moeten vermelden dat het gaat om de accountant die opgenomen is in de lijst van de externe accountants van het Instituut der Accountants.

1.1.3. en 1.1.4. De Hoge Raad is van oordeel dat het voorzichtig zou zijn er de aandacht op te vestigen dat controverse bestaat over de twee ter sprake gebrachte punten.

1.1.6. Dit punt zou moeten worden weggelaten. Artikel 174/6, § 1 van de vennootschappenwet voorziet er inderdaad voortaan in dat artikel 33 bis, § 6 niet toepasselijk is in geval van een splitsing.

1.2. Het woord «inzonderheid» zou moeten worden ingelast tussen de woorden «verklaren» en «in welke mate», overeenkomstig de artikelen 174/3 en 174/29.

1.2.2. Hoewel de tweede zin van het eerste lid een gedragslijn lijkt aan te bevelen die verder gaat dan wat door wet wordt voorgeschreven, is de Hoge Raad de mening toegedaan dat de bedoelde wetsbepalingen de formulering van dergelijke aanbevelingen mogelijk maken.

Aangaande het tweede lid betreft, is het inderdaad zo dat de wet niet verbiedt aan een commissaris-revisor of, bij afwezigheid van een commissaris-revisor, aan een externe accountant om alleen op te

treden voor al de betrokken ondernemingen. Het ontwerp van normen heeft de verdienste de aandacht te vestigen op het probleem en zijn mogelijke oplossing. Toch oordeelt de Hoge Raad dat het opportuun zou zijn om de beroepsbeoefenaar erop te wijzen dat een dergelijk standpunt hem in een moeilijke toestand zou kunnen brengen wegens de tegenstrijdige belangen hetzij van de aandeelhouders van de diverse maatschappijen, hetzij van de meerderheidsaandeelhouders t.o.v. de minderheidsaandeelhouders in geval van een groep.

1.3.2. Het zou nuttig zijn om onder dit punt aan te herinneren dat, krachtens de artikelen 174/3, § 2, 5de lid en 174/29, § 2, 5de lid, de beroepsbeoefenaar ter plaatse inzage kan nemen van alle documenten die dienstig zijn voor de vervulling van zijn taak alsook dat hij van de vennootschappen die bij de fusie en de splitsing betrokken zijn, kan verlangen dat hem alle ophelderingen en inlichtingen worden verstrekt, terwijl hij tevens gerechtigd is om alle controles te verrichten die hij nodig acht. Overigens zou de inlassing van een dergelijke bepaling het laatste lid van punt 1.3.5. duidelijker maken.

1.3.6. De Hoge Raad is de mening toegedaan dat de woorden «tenzij hij om een wettige reden verhinderd zou zijn» zouden moeten worden weggelaten, aangezien de bepalingen waarnaar wordt verwezen niet in zo'n vrijstelling voorzien.

2.1.4. Dit punt bepaalt «de commissaris-revisor moet zich ervan vergewissen dat de informatie in verband met de verrichting binnen de wettelijke termijnen aan de ondernemingsraad, zo er een is, werd medegedeeld». Geen enkele regelgeving bepaalt echter «wettelijke termijnen».

De Hoge Raad is daarom van oordeel dat de huidige tekst moet vervangen worden door de volgende : «de commissaris-revisor moet zich ervan vergewissen dat alle documenten die aan de vennoten worden medegedeeld (fusievoorstel, verslag van het bestuursorgaan, ...) aan de leden van de ondernemingsraad werden overhandigd binnen de termijnen opgelegd door de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen (art. 2 van het koninklijk besluit van 27 november 1973)».

2.3.1. Na het tweede streepje zou moeten worden gepreciseerd dat het hier gaat om punt 5° van § 2 van artikel 174/4 van de vennootschappenwet.

2.4.1. De Hoge Raad vraagt zich af of het woord «benaming» niet zou moeten worden vervangen door het woord «begrijpelijkheid».

2.4.6. Wellicht zou een voorbeeld het laatste lid van dit punt begrijpelijker maken.

3.1.2. Aangezien de essentiële gegevens waarover de beroepsbeoefenaar zich dient uit te spreken, nl. de methoden volgens welke de ruilverhouding is vastgesteld en het betrekkelijk gewicht dat aan deze methoden wordt gehecht, krachtens artikel 174/3, § 1 slechts moeten worden opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan, oordeelt de Hoge Raad dat, indien de beroepsbeoefenaar niet over dat verslag beschikt, of alleszins niet over een ontwerp daarvan, hij zich ervan moet onthouden een mening kenbaar te maken en bijgevolg moet voorstellen de verrichting uit te stellen (zie in die zin de commentaar van de Hoge Raad over punt 2.2.4. van het ontwerp van normen m.b.t. de controle van de quasi-inbreng). De huidige formulering van dit punt schijnt trouwens in strijd te zijn met de punten 2.1.2., 3.6 en 3.6.1.

3.1.3. De Hoge Raad is de mening toegedaan dat het tweede lid van dat punt moet worden herschreven. Immers, wat moet men verstaan onder «betekenisvolle inbreuk op de boekhoudwet en de

uitvoeringsbesluiten, die de verrichting beïnvloeden» ? Anderzijds lijkt de gebruikte formulering in te houden dat de voorwaarden cumulatief zijn, d.w.z. dat de beroepsbeoefenaar enkel geen verslag zonder voorbehoud kan uitbrengen indien de betekenisvolle inbreuken de verrichting beïnvloeden. Wat moet er gebeuren indien de beroepsbeoefenaar inbreuken op andere wetgevingen dan de boekhoudwet vaststelt ?

Overigens, indien de inbreuken op de boekhoudwet betekenisvol zijn en de verrichting beïnvloeden, zouden de normen moeten bevestigen dat de beroepsbeoefenaar in dat geval een voorbehoud moet maken.

3.3.2. Het laatste lid zou duidelijker kunnen worden gemaakt aan de hand van een voorbeeld.

3.5.1. Aan het einde van de eerste zin zou moeten worden verwezen naar artikel 174/7, tweede lid.

3.6.1. Volgens de Hoge Raad mag het verslag van de beroepsbeoefenaar pas worden gedateerd en ondertekend op het ogenblik dat alle controleverrichtingen voltooid zijn (zie in dat verband de commentaar van de Hoge Raad over punt 3.7 van het ontwerp van normen over de controle van de inbreng en de quasi-inbreng).

Varia. Het ontwerp van normen heeft het herhaaldelijk over de contacten tussen de beroepsbeoefenaar en de notaris (punten 1.2.3., 2.1.3, 2.6.2.). Duidelijkheidshalve zouden die punten moeten worden gegroepeerd.

